

VOORSTEL voor het algemeen bestuur

ONDERWERP Aanvullend krediet zonnepanelen op RWZI locaties en daken		Reg. Nr.	Z/16/006433-190446
		Afdeling	Projectrealisatie
Portefeuillehouder	M.F. Wichard	Opsteller	Arjan Schutte
Datum DB - vergadering	10 mei 2022		arjanschutte@wdodelta.nl
Datum AB - vergadering	31 mei 2022		+31627189458

VOORSTEL

Het AB besluit:

1. In te stemmen met het voorkeursalternatief om voor de aanschaf en plaatsing van zonnepanelen op RWZI locaties en daken een aanvullend krediet van € 4.050.000 beschikbaar te stellen om hiermee bij te dragen aan het doel Energieneutraal 2030 en daarmee de huidige meerjarenraming te overschrijden met € 1,8 miljoen.
2. De investering voor potentiële energieproductie met zonnepanelen op resterende RWZI locaties op te nemen in de begroting en meerjarenraming 2023-2026 om hiermee maximaal bij te dragen aan een energieneutraal waterschap per 2030.

SAMENVATTING

In september 2018 heeft u besloten om op RWZI locaties en daken 10 miljoen kWh zonne-energie te realiseren om daarmee bij te dragen aan het doel Elektriciteitsneutraal 2025. Daarvoor werd in de meerjarenraming € 11,8 miljoen investeringsruimte opgenomen. De realisatie is fasegewijs uitgevoerd. Inmiddels is 7 miljoen kWh gerealiseerd en ca. € 9,6 miljoen krediet beschikbaar gesteld.

Om het vervolg te bepalen spelen de volgende inzichten een rol:

- Afgelopen tijd bleek bij de uitwerking van de volgende locaties dat de meerjarenraming niet toereikend is om 10 miljoen kWh te bereiken op RWZI locaties en daken. Het is wel mogelijk bij een overschrijding van de meerjarenraming met € 1,8 miljoen. Dat komt onder meer door stijgende materiaal- en realisatiekosten.
- Door optimalisaties en ontwikkeling van de panelen blijkt dat er minder ruimte nodig is dan verwacht om de afgesproken maatregel (10 miljoen kWh) te bereiken, wat de mogelijkheid biedt om meer energie op te gaan wekken.
- Het doel Elektriciteitsneutraal in 2025 (richtgetal 42 miljoen kWh) wordt eind dit jaar (Q4) bereikt met de lopende initiatieven zon/wind. Volledige uitvoering van de maatregel zon op RWZI locaties/daken is dus niet nodig om het doel van 2025 te bereiken, maar kan wel gaan bijdragen aan het doel Energieneutraal 2030.
- Inmiddels heeft u een nieuw doel vastgesteld Energieneutraal in 2030 (AB maart 2022; beleidskader DuurzaamDOEN 2022). Hiervoor is het richtgetal 57 miljoen kWh.

Besluit 1: Voorkeursalternatief

In dit voorstel worden drie mogelijke alternatieven geschetst voor het vervolg. Met het voorkeursalternatief wordt voor de volgende groep RWZI locaties en daken de ruimte voor zonnepanelen volop benut. Hiermee kunnen we ca. 3 miljoen kWh bijdragen aan het doel Energieneutraal 2030. De business case is positief. het jaarlijks exploitatievoordeel bedraagt €

Besluit 2: Resterende RWZI locaties

Bij keuze voor het voorkeursalternatief resteert er op twee RWZI locaties ruimte voor het plaatsen van zonnepanelen. Door optimalisaties en ontwikkeling van de panelen is minder ruimte nodig dan verwacht om de afgesproken maatregel (10 miljoen kWh) te bereiken. Voor een maximale bijdrage aan de doelstelling 2030 is het voorstel de resterende locaties op te nemen in de planning. De vergunningprocedures moeten hiervoor nog starten.

BEOOGD EFFECT EN/OF RESULTAAT

- *besluit 1:* Met het gevraagde aanvullend krediet voor de volgende groep RWZI locaties en daken neemt de verwachte stroomproductie toe met ca. 3 miljoen kWh wat bijdraagt aan de doelstelling Energieneutraal 2030 (Beleidskader DuurzaamDOEN 2022). De afgesproken maatregel om 10 miljoen kWh elektriciteit op te wekken op RWZI locaties en daken met zonnepanelen wordt daarmee gerealiseerd.

- *besluit 2:* Met het benutten van de aanwezige ruimte voor zonnepanelen op beide resterende RWZI locaties dragen we maximaal bij aan een energieneutraal waterschap in 2030.

KADER

In het kader van zonnepanelen op RWZI locaties en daken is een aantal AB besluiten genomen.

AB 31 januari 2017 DuurzaamDOEN (2017)	Doelstelling per 2025 elektriciteitsneutraal WDOD
AB 10 juli 2018	Kredietaanvraag daken
AB 18 september 2018 Meerjarenraming*	Meerjarenraming zonne-energie op RWZI locaties en daken
AB 28 februari 2019	Kredietaanvraag RWZI locaties en daken
AB 19 januari 2021	Aanvullend kredietaanvraag RWZI locaties en daken
AB 22 maart 2022 Beleidskader DuurzaamDOEN (2022)**	Tussendoel Elektriciteitsneutraal 2025 en doelstelling volledig Energieneutraal 2030

***Meerjarenraming zonne-energie op RWZI locaties en daken (AB 18 september 2018)**

Om het doel Elektriciteitsneutraal 2025 na te streven, heeft het AB in september 2018 ingestemd met de maatregel om op eigen RWZI locaties en daken ca.10 miljoen kWh op te wekken met zonne-energie. Daarvoor werd in de meerjarenraming € 11,8 miljoen investeringsruimte opgenomen. Inmiddels is er ongeveer 7 miljoen kWh geïnstalleerd aan zonnepanelen en is er tot nu toe ca. € 9,6 miljoen euro krediet beschikbaar gesteld voor realisatie, voorbereiding en leges. Hiervan is ongeveer € 8,9 miljoen besteed.

Afgelopen tijd bleek bij de uitwerking van de volgende locaties dat de meerjarenraming niet toereikend is om 10 miljoen kWh te realiseren op de RWZI locaties en daken. Tevens blijkt door optimalisaties en ontwikkeling van de panelen dat er minder ruimte nodig is dan verwacht om de afgesproken maatregel (10 miljoen kWh) te realiseren.

****Beleidskader DuurzaamDOEN (AB 22 maart 2022)**

Het beleidskader DuurzaamDOEN heeft als doel Energieneutraal 2030 (richtgetal 57 miljoen kWh) en als tussendoel Elektriciteitsneutraal 2025 (richtgetal 42 miljoen kWh).

Met de gerealiseerde initiatieven voor zon/wind en met eind dit jaar (Q4) de realisatie van windpark Staphorst, wordt het tussendoel 2025 bereikt.

De duurzame opwek wordt dan gerealiseerd door:

- Windinitiatieven (windpark Nieuwleusen, windpark Staphorst i.o.);
- Zoninitiatieven (tot nu toe gerealiseerde locaties RWZI/daken, drijvend zonnepark Beilen);
- WKK/biogas (op RWZI Deventer en Zwolle).

Volledige uitvoering van de maatregel zon op RWZI locaties/daken (10 miljoen kWh) is dus niet nodig om het tussendoel van 2025 te bereiken, maar kan wel bijdragen aan het doel Energieneutraal 2030.

ARGUMENTEN

Voor het vervolg van het traject zon op RWZI locaties en daken zijn drie alternatieven mogelijk.

Alternatief 1:

Volop investeren in zonnepanelen op de voorbereide RWZI locaties en daken en daarmee de meerjarenraming overschrijden.

Met dit alternatief wordt de scope van de vastgestelde maatregel (10 miljoen kWh) gehandhaafd, om daarmee bij te dragen aan het doel Energieneutraal 2030. Hiermee wordt de meerjarenraming overschreden met € 1,8 miljoen. De kredietaanvraag bedraagt € 4.050.000. De business case is positief, het jaarlijkse exploitatievoordeel bedraagt € 55.000. De voorbereide locaties (aanwezigheid vergunningen en SDE subsidiebeschikkingen, netaansluitingen realiseerbaar) worden hiermee volop benut voor zonne-energie voor het doel Energieneutraal 2030 (++).

Alternatief 2:

Nog beperkt investeren in zonnepanelen op RWZI locaties en daken tot de huidige investeringsruimte in de meerjarenraming.

Met dit alternatief wordt de meerjarenraming niet overschreden en wordt de scope verkleind naar ca. 8,7 miljoen kWh. De meerjarenraming biedt ruimte voor een kredietaanvraag van ca. € 2,26 miljoen. De positieve business case leidt tot een jaarlijks exploitatievoordeel van € 32.000. De voorbereide locaties worden slechts gedeeltelijk benut voor zonnepanelen en leveren minder bijdragen aan het doel Energieneutraal 2030 (+)

Alternatief 3:

Vanaf nu stoppen met investeren in zonnepanelen op RWZI locaties en daken en de ruimte in de huidige meerjarenraming niet volledig benutten.

Met dit alternatief wordt de aanwezige ruimte in de meerjarenraming niet gebruikt. De scope wordt verkleind op het gerealiseerde niveau van ca. 7 miljoen kWh.

Alternatieven schematisch:

Alternatieven zon op RWZI locaties/daken	Effect op huidige meerjarenraming	Bijdragen Energieneutraal 2030	Jaarlijks voordeel exploitatiekening
1: Scope handhaven (op 10 miljoen kWh)	+ €1,8 miljoen	10 miljoen kWh (++)	€ 55.000
2: Scope verkleinen (naar 8,7 miljoen kWh)	geen	8,7 miljoen kWh (+)	€ 32.000
3: Scope verkleinen (gerealiseerd 7 miljoen kWh)	- €2,26 miljoen vrijval investerings- ruimte en - € 700k restant krediet.	7 miljoen kWh	

Vervolgen met voorkeursalternatief (besluit 1)

Het voorstel is om met alternatief 1 (voorkeursalternatief) te vervolgen en daarmee de huidige meerjarenraming te overschrijden. De business case van het voorkeursalternatief is het meest positief. De vergunningen en SDE beschikkingen voor deze locaties zijn in bezit en de netaansluitingen zijn realiseerbaar. En we dragen met deze voorbereide locaties zo hoog mogelijk bij aan het doel Energieneutraal 2030 (richtgetal 57 miljoen kWh).

Om het risico te verkleinen dat we het doel 2030 niet halen, zijn zoveel mogelijk beschikbare RWZI locaties nodig om in te zetten voor zonne-energie. Als we de voorbereide RWZI locaties niet zouden benutten, moeten we daarvoor in de plaats geschikte locaties buiten het waterschap vinden en gaan ontwikkelen. Locaties elders zijn meestal niet in een industriële omgeving zoals een RWZI locatie en de impact op het landschap is groter. Ook zijn de vergunningen daarvoor nog niet in bezit en zullen door netcongestie geschikte locaties (nog) schaarser worden. Bovendien liggen ze op grotere afstand ten opzichte van de (RWZI)asset en wordt de stroom niet gedeeltelijk direct verbruikt door de eigen asset maar in zijn geheel geleverd aan het net.

Potentie zonne-energie resterende RWZI locaties (besluit 2)

Bij keuze voor het voorkeursalternatief resteert er op twee RWZI locaties nog ruimte voor het plaatsen van zonnepanelen. Door optimalisaties en ontwikkeling van de panelen is minder ruimte nodig dan verwacht om de afgesproken maatregel (10 miljoen kWh) te bereiken. Naar verwachting kan daar nog ca. 2,5 miljoen kWh opgewekt worden voor het doel Energieneutraal 2030. De totale maatregel zon op RWZI locaties en daken komt met deze resterende RWZI locaties hoger uit op ca.12,5 miljoen kWh.

Het voorstel is om ook deze locaties te gaan benutten en daarmee maximaal bij te dragen aan een Energieneutraal waterschap in 2030.

FINANCIËN*Positieve business case*

Het voorkeursalternatief heeft een positieve business case. Vanwege vermeden energiekosten en te ontvangen SDE subsidie, is er een jaarlijks exploitatievoordeel van € 55.000 en een terugverdientermijn van 12 à 13 jaar. Het voorkeursalternatief bevat onder meer een groep daken, wat hogere kosten met zich mee brengt dan plaatsing van panelen op de grond. Voor de terugverdientermijn is uitgegaan van actuele prijzen en er is rekening gehouden met de kosten voor het beheer en onderhoud van de panelen. De afschrijftermijn is gelijk gesteld aan de 15 jaar waarover exploitatiesubsidie SDE ontvangen wordt. De gegarandeerde gebruiksduur van zonnepanelen bedraagt ongeveer 25 jaar waardoor het financiële voordeel met de jaren verder toeneemt.

De terugverdientermijn van de gehele reeks RWZI locaties en daken inclusief locaties in het voorkeursalternatief, bedraagt gemiddeld 10 jaar.

(x €1.000)	Voorstel	Meerjarenraming 2022-2025
<i>Benodigd aanvullend realisatiekrediet (bruto)</i>	4.050	2.265
<i>Subsidies en/of bijdragen derden (externe dekking)</i>		
<i>Jaar oplevering (start kapitaallasten t+1)</i>	2022/2023	2022/2023
<i>Kapitaallasten</i>	362	182
<i>Netto opbrengst (kosten minus vermeden energiekosten en SDE.)</i>	- 417	- 235
<i>Impact exploitatierekening (lagere kosten)</i>	- 55	- 53

Specificatie aanvullend bruto krediet:

Kostencategorieën	Bedrag (x €1.000)	Budgethouder
<i>Externe kosten incl. BTW</i>	3.850	<i>Projectmanager</i>
<i>Interne kosten</i>	200	<i>Projectmanager</i>
<i>Totale kosten incl. BTW</i>	4.050	

Overschrijding huidige meerjarenraming

Een gevolg van het voorkeursalternatief is overschrijding van de meerjarenraming met € 1,8 miljoen. Enkele redenen voor de hogere kosten zijn stijgende aanneemsommen voor de aanleg van zonneparken als gevolg van duurder materialen en hogere realisatiekosten. Op sommige locaties is extra verzekering van elektrische installaties aan de orde en technische voorzieningen bij daken in verband met steeds meer aangescherpte verzekeringseisen. Door deze ontwikkelingen is de totaalprijs per geproduceerd kWh in deze aanvullende kredietaanvraag ca. 45% hoger dan bij de eerste groep locaties met zonnepanelen.

De totale investering om de maatregel zon op RWZI locaties en daken te realiseren komt daarmee op ca. € 13,65 miljoen. Naast deze ontwikkelingen met een opdrukkend effect zijn er ontwikkelingen die gunstig uitwerken op de business case zoals de stand van de kapitaalrente en elektriciteitsprijzen.

Begroting en meerjarenraming 2023-2026

Besluit 1 en 2 worden verwerkt in de eerstvolgende begroting en meerjarenraming 2023-2026.

JURIDISCHE EN/OF ORGANISATORISCHE GEVOLGEN

Deze werkzaamheden worden ondergebracht bij de reeds actieve projectorganisatie voor de lopende werkzaamheden. Er zijn geen aanvullende gevolgen.

BIJZONDERE AANDACHTSPUNTEN EN RISICO'S*Resterende RWZI locaties*

Voor de beide resterende RWZI locaties met ruimte voor panelen (besluit 2) geldt dat de vergunningaanvragen en de aanvragen van SDE subsidie nog moeten starten. De potentiële bijdrage van ca. 2,5 miljoen kWh is een indicatie en is afhankelijk van technische optimalisaties en eventuele vergunningvoorschriften.

Ruimtebeslag

We maken optimaal gebruik van de ruimte op onze RWZI's. In het geval langere termijn ontwikkelingen in het

zuiveringsproces vragen om noodzakelijke aanpassingen ten koste van het ruimtebeslag door de panelen, geven we daar voorrang aan.

Logistiek en prijsontwikkelingen

Het voorkeursalternatief is opgesteld op grond van de meest actuele inzichten. Internationale ontwikkelingen zijn al enige tijd erg dynamisch en zorgen voor een opwaartse druk op leveringstermijnen en op de prijsvorming van materialen en realisatiekosten.

Realisatietermijnen SDE

De SDE subsidiebeschikkingen van de RVO (Rijkdienst voor Ondernemend Nederland) schrijven een maximale realisatietermijn voor. Het is van belang dat binnen die termijnen de locaties gerealiseerd zijn.

OMGEVING; BETROKKENEN, PARTNERS EN DRAAGVLAK

Voor de locaties van het voorkeursalternatief zijn alle noodzakelijke vergunningen in bezit en zijn de contacten met direct omwonenden gelegd. Het gaat hier om zonnepanelen op terreinen van RWZI locaties in een industriële omgeving die normaal gesproken aan het zicht van de omgeving onttrokken zijn. Op de locaties vindt inpassing van de panelen plaats achter de bestaande beplanting dan wel achter extra aangebrachte beplanting op het terrein.

COMMUNICATIE

De plaatsing van zonnepanelen wordt fasegewijs ingevuld. Vorig jaar werd in verband met corona voor de media de geplande 'openingshandeling' op één van de RWZI locaties uitgesteld. In de loop van 2022 zullen we daar op een geschikte RWZI locatie alsnog aandacht aangeven.

VERVOLG / UITVOERING

Na besluitvorming wordt de realisatie van zonne-energie op RWZI locaties en daken voortgezet.

Met betrekking tot de beide resterende RWZI locaties kan, afhankelijk van procedures (vergunningen), naar verwachting in de loop van 2023 krediet aangevraagd worden voor realisatie. Deze investeringen worden te zijner tijd in een kredietvoorstel uitgewerkt en aan u voorgelegd voor besluitvorming

BIJLAGEN

N.v.t.

Het dagelijks bestuur van het Waterschap Drents Overijsselse Delta

de secretaris,
E. de Kruijk

de dijkgraaf,
D.S. Schoonman